

HÍRLEVÉL

A MAGYARORSZÁGON ÉLŐ NEMZETISÉGEK JOGAINAK VÉDELME T ELLÁTÓ BIZTOSHELYETTES
NEGYEDÉVES SZAKMAI TÁJÉKOZTATÓJA

TARTALOM

- Évzáró és összegző gondolatok
- Statisztikai adatok
- Elvi állásfoglalások és közös jelentések
- Kiemelt szakmai események
- Egyenlő esélyekkel a tárgyalóteremben - nemzetközi konferencia

Superar lépcsőkoncert

ESETJOGI MOZAIK

Nemzetiségekért Díj 2023

Gyermekek a kibertérben konferencia

Kedves Olvasó!

A szokásosnál is intenzívebb időszakkal zárult a nemzetiségi jogterületen végzett munkánk 2023-ban. A Kedves Olvasót arra kérem, nyitott elmével és őszinte odafigyeléssel lapozza át és olvassa el aktuális Hírlevelünk figyelemfelkeltő írásait: a hazai és nemzetközi szinten is sokféle szempontból nehéz, bizonytalanságokkal teli időszak nemzetiségi vonatkozásaiba igyekszünk bepillantást adni. Jogvédő tevékenységünk középpontjában fajsúlyos kérdések álltak ebben a néhány hónapban is, olyan kérdések, amelyek az érintett egyének, rajtuk keresztül a szűkebb közösségeik, végső soron pedig a társadalom szélesebb csoportjainak egymáshoz való viszonyát, tagjaik megfelelő felkészítését érintették egy hasznos felnőttkorra.

Azt a pszichológiai klímát, amely a társadalom minden tagja számára otthonosságot ígér és cserébe lojalitást vár el, nem lehet kialakítani a kirekesztés és a gyűlölködés fenntartásával és az együttműködés szükségességének elfogadása nélkül.

Szalayné Sándor Erzsébet
egyetemi tanár

A JOGTERÜLET ÉVES TENDENCIÁI

2023 az intenzív szakmai munka és az ügyek lassú átstrukturálódásának időszaka volt a nemzetiségi jogterületen: az ügyszámok 5%-os emelkedése mellett a roma panaszosoktól érkező beadványok belső aránya közel 20%-kal emelkedett a korábbi évekhez képest. Az eltolódás a lakhatási és szociális, valamint a szegregációs panaszok növekvő száma miatt következett be, amelyek növekedése vélhetően összefügg a gazdasági, megélhetési nehézségek súlyosbodásával. Elsősorban ugyancsak a romákat érinti a gyűlöletbeszéddel és a gyűlölet-bűncselekményekkel kapcsolatos ügyszám jelentős emelkedése, sajnos azonban az ukrán közösség is egyre többször szembesül a jelenségekkel. Erre is tekintettel az ombudsmanhelyettes a fenti területekkel kapcsolatban komplex vizsgálatokat kezdeményezett, amelyek első szakmai eredményei már az idei évben megjelentek.

A klasszikus nemzetiségi jogok köréből az önkormányzati jogokkal, az intézményfinanszírozással és az egyetértési jog gyakorlásával kapcsolatos beadványok domináltak. Hivatalból átfogó vizsgálat kezdődött a muzeális intézmények helyzetével, a tankönyvek nemzetiségi tartalmával és a nemzetiségi nevelés-oktatás jövőképével kapcsolatban.

KIEMELT SZAKMAI TALÁLKOZÓK ÉS FÓRUMOK

- Terdik Tamás (Budapest Rendőrfőkapitánya)
- Kiss Anikó (SZOCSOMA elnöke)
- European Convention on Human Rights International Conference (KGRE)
- 25 years of Protecting Languages Conference (PPKE)
- International Migrants Day (IOM)
- Romák és nem romák: közösségeink jelene és jövője a Kárpát-medencében interdiszciplináris konferencia (KGRE)
- Nemzetiségek Napja (Pécs)
- Nemzetiségi művészet Magyarországon kortárs képző- és iparművészeti kiállítás
- Előadás az ELTE Pedagógia- és Pszichológia Kar hallgatóinak
- Előadás a KGRE Állam- és Jogtudományi Kar hallgatóinak
- Ruszin Művészet Remekei gálaműsor
- Határtalanul: nemzet, kisebbség, diaszpóra képzési műhely (Károli Interdiszciplináris Akadémia)

STATISZTIKAI ADATOK 2023

beadványok és hivatalból indított eljárások
levélforgalom
jogszabály-veleményezések
szakmai találkozók

4. negyedév

2023 összesen

55

325

629

1.762

4

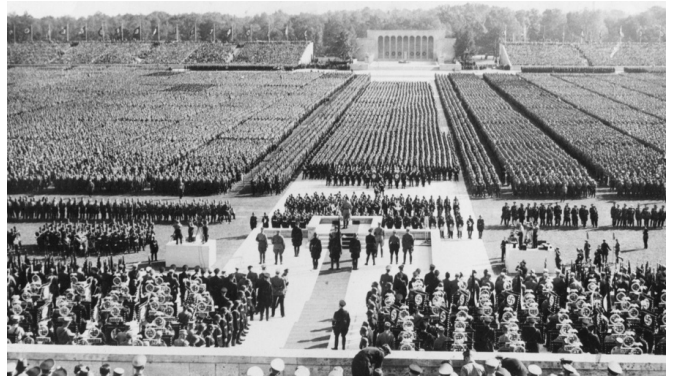
19

58

172

2/2023. számú elvi állásfoglalás a tiltott önkényuralmi jelképek használata elleni fellépés jogalkalmazási lehetőségeiről és korlátairól

Az elmúlt években növekvő számban jutottak el a nemzetiségi biztoshelyetteshez olyan ügyek, amelyekben önkényuralmi jelképek, vagy azokra emlékeztető szimbólumok, illetve plakátok megjelenése zavarta meg a köznyugalmat. Ezek az ügyek kiemelten a roma nemzetiséget és a zsidó közösséget érintették, de a háború kitörése óta a hazánkban élő ukrán közösség tagjaival, illetve a hozzánk érkező ukrán menekültekkel szemben is egyre gyakrabban történtek gyűlöletkeltő incidensek.

A biztoshelyettes elvi állásfoglalásában az önkényuralmi jelképek európai és hazai szabályozási környezetének bemutatása után négy konkrét esethez kapcsolódóan ismertette a feltárt jogalkalmazási problémákat, melyek különösen az egyedi ügyek minősítése és nyomozása kapcsán merültek fel, ezért kiemelten fontosnak tartotta, hogy az eljáró rendőri szervek az ilyen ügyeket az első pillanattól kezdve megfelelő súllyal, a társadalomra veszélyességüket felismerve kezeljék.

A biztoshelyettes arra is felhívta a figyelmet, hogy a gyűlölet motiválta cselekmények elleni fellépés fontossága nemcsak az áldozati csoportok megvédésének szükségességéből fakad, hanem abból is, hogy a társadalmi béke és köznyugalom megteremtésének elengedhetetlen feltétele a kirekesztéssel és diszkriminációval szembeni következetes fellépés, ezért komplex javaslatokat fogalmazott meg az Országgyűlés Magyarországi Nemzetiségek Bizottsága, az igazságügyi miniszter, a büntetőjogi legfőbb ügyész helyettes és az országos rendőrfőkapitány részére.

Az elvi állásfoglalás teljes szövege [itt](#) olvasható.

4/2023. számú elvi állásfoglalás a nemzetiségi jogok átfogó szabályozásának első 30 évéről

2023-ban kiemelkedő jelentőségű esemény volt a nemzeti és etnikai kisebbségek jogairól szóló 1993. évi LXXVII. törvény (Nektv.) megszületésének 30. évfordulója. Az ombudsmanhelyettes állásfoglalásával a nagyrabecsülését kívánta kifejezni a nemzetiségi közösségek egykori és jelenlegi képviselőinek, valamint a nemzetiségi joggal foglalkozó kollégáknak a felelősségteljes, önfeláldozó tevékenységükért, akik jelentős elköteleződéssel munkálkodtak és munkálkodnak a Magyarországon biztosított jogi garanciák minél szélesebb körű megvalósításán.

A dokumentumban Szalayné Sándor Erzsébet röviden áttekintette a nemzetiségi jogok történeti és társadalmi kontextusait, majd emlékeztetett a Kisebbségi Kerekasztal résztvevőire, valamint a nemzeti és etnikai kisebbségi értelmiségiekre, különösen az újságírók, művészek és tanárok kritikusán fontos szemléletformáló és aktivista tevékenységére.

***“Ezen jogok összessége
nem a többség adománya és
nem a kisebbség kiváltsága,
forrásuk pedig
nem a nemzeti és etnikai
kisebbségek számaránya,
hanem az egyén szabadságának
és a társadalmi békének
tisztelte alapján
a másság joga.”***

A Nektv. európai szinten is kiemelkedő jogszabály volt, alapvonalai pedig - köszönhetően annak is, hogy a nemzetiségek jogairól szóló 2011. évi CLXXIX. törvény legtöbb rendelkezését továbbörökítette - a mai napig meghatározzák a Magyarországon honosként elismert tizenhárom nemzetiség kulturális autonómiájának kereteit és eszközeit.

A biztoshelyettes az állásfoglalása végén hangsúlyozza, hogy a hazai nemzetiségek intenzív támogatása és a nemzetiségi kulturális autonómia kiépített infrastruktúrális rendszerének fenntartása a közösségek és a többségi társadalom tagjainak egyaránt kiemelt érdeke, a kulturális sokszínűség, a befogadó, a szolidáris társadalom eszméje és a többes identitás elismerése a jövő társadalmának az alapja.

Az elvi állásfoglalás teljes szövege [itt](#) olvasható.

3/2023. számú elvi állásfoglalás a képesség szerinti osztályba sorolás és a roma gyermekek oktatási szegregációjának összefüggéseiről, valamint az oktatási inklúzió szükségességéről

Egy Tóalmáson élő roma nemzetiségű szülő a nemzetiségi biztoshelyettes segítségét kérte azzal kapcsolatban, hogy gyermeke a helyi általános iskolában olyan osztályba került, ahol gyakorlatilag csak roma osztálytársai voltak, szemben a párhuzamos osztállyal. A szülő szerint ebben a szegregált osztályban az oktatás minősége is alacsonyabb volt, és a gyerekek teljesítménye is alatta maradt a másik osztály teljesítményéhez képest, miközben a pedagógusok időnként sértő, a gyermekek nemzetiségi hovatartozásával is összefüggő megjegyzéseket tettek. Az iskola vezetése és a fenntartó szerint a gyerekeket nem származásuk, hanem képességeik alapján különítették el egymástól, hogy több figyelmet kapjanak, és kevesebb kudarc érje őket.

Az ombudsmanhelyettes 3/2023. számú állásfoglalásában a panaszügyben folytatott vizsgálat nyomán általánosságban arra hívja fel a figyelmet, hogy a gyermekek képesség szerinti elkülönítésének látszólag jószándékú pedagógiai módszere bizonyos társadalmi és intézményi körülmények között az egyenlő bánásmód követelményének sérelméhez vezethet, vagy legalábbis annak közvetlen veszélyét eredményező visszasságot okozhat.

Állásfoglalásában rámutatott arra is, hogy a képesség szerinti szelekció a tapasztalatok szerint számos esetben a roma tanulók indokolatlan szegregációját jelenti, amely nem csak a gyermek egész iskolai pályafutását határozza meg hátrányosan, de a jövőbeli esélyeit is a munkaerőpiacon.

A befogadó, inkluzív nevelés pedagógiájának hazánkban már számos jó gyakorlata ismert, az ezek adaptálásához szükséges pedagógiai módszerek minden érdeklődő, a roma gyermekek egyenlő esélyű nevelése-oktatása mellett elkötelezett szakember számára elérhetőek.

Az ombudsmanhelyettes az ügyben folytatott széleskörű vizsgálat alapján megállapította, hogy a Tóalmási Kőrösi Csoma Sándor Általános Iskolában alkalmazott képesség szerinti osztálybontások közvetett diszkriminációt eredményeztek az intézmény leghátrányosabb helyzetű roma származású tanulói esetében.

Ezen gyermekek nem csak azáltal károsodtak, hogy megfosztották őket az inspiráló tanulási közegetől és alacsonyabb szintű oktatásban részesültek, de azáltal is, hogy az elkülönítés során megszegyenítve, kirekesztve érezték magukat. A biztoshelyettes felhívja a figyelmet arra, hogy az elkülönítés önmagában sérelmet, kárt okoz a gyermeknek. A rendelkezésére álló információk, valamint a vizsgálat során szerzett benyomások alapján a biztoshelyettes nem tudta kizárni azt sem, hogy az előző tanévekben az intézmény egyes pedagógusai részéről esetenként olyan kijelentések hangozhattak el, amelyek sérthették a roma nemzetiségű tanulók emberi méltóságát, és alkalmasak lehettek a zaklatás megvalósítására.

Az ombudsmanhelyettes megállapította azt is, hogy az iskola pedagógusai – annak ellenére, hogy erre részben képzést is kaptak – nem alkalmaztak olyan pedagógiai módszereket, amelyek sikeresen segítettek volna elő az eltérő háttérű tanulók együtt nevelését. Az intézményben nincs iskolapszichológus, iskolai szociális munkás, esetleg roma származású pedagógus vagy asszisztens sem, akik elősegíthetnék a heterogén intézményi közösség konfliktusmentesebb együttélését.

A vizsgálat során derült ki, hogy a településen a gyermekek HH/HHH státuszának igénylése, nyilvántartása, az érintettek megfelelő tájékoztatása terén a település jegyzője részéről aktívabb fellépés szükséges, mivel a jogosultak jó része a státuszt nem kéri, annak természetével nincsen tisztában, és a településen fellelhető nyilvántartások egymással sem egyeznek. Felszínre került az is, hogy a településen jelentős társadalmi feszültségek alakultak ki a kábítószer-használat miatt, ami nagyobb számban érinti a szegregált lakókörnyezetben élőket, közvetlenül veszélyeztetve a gyermekeket is.

A vizsgálat során feltárt visszasságok orvoslása érdekében a biztoshelyettes komplex javaslatokat fogalmazott meg az érintettek számára.

A közös jelentés teljes szövege [itt](#) olvasható.

AJB-1627/2023. számú közös jelentés egy nemzetiségi köznevelési intézmény vezetői megbízásához szükséges nemzetiségi önkormányzati egyetértési jog gyakorlásával összefüggésben

Az Ürömi Német Nemzetiségi Önkormányzat azt sérelmezte, hogy Üröm Község Önkormányzata az Ürömi Napraforgó Óvoda és Tagóvodája intézményvezetőjének megbízása során több alkalommal is megsértette az egyetértési jogának gyakorlását. A beadvány alapján a biztos és a biztoshelyettes vizsgálatot indítottak, melynek keretében többször is megkeresték a Pest Vármegyei Kormányhivatal vezetőjét és Üröm Község polgármesterét.

A közös jelentésben megállapították, hogy az óvoda vezetőjének megbízására vonatkozó eljárások során a fenntartó önkormányzat az intézményvezetői megbízáshoz több alkalommal sem szerezte be a nemzetiségi önkormányzat egyetértését. Az önkormányzat döntései sértették a nemzetiségi önkormányzat alapjogi gyökerű egyetértési jogát és a jogállamiság elvéből levezethető jogbiztonság követelményét, valamint a jóhiszemű együttműködés kötelezettségének elvét.

A feltárt visszasságok megszüntetése és jövőbeli megelőzése érdekében felhívták Üröm Község polgármesterét és jegyzőjét, hogy a jövőben az óvoda intézményvezetőjének megbízásával kapcsolatos döntések előkészítése során biztosítsák a nemzetiségi önkormányzat részére az egyetértési jog hatékony gyakorlását. A Pest Vármegyei Kormányhivatal vezetőjét arra kérték, hogy a rendelkezésére álló törvényességi felügyeleti eszközök hatékony és teljes körű alkalmazásával segítse elő a településen a nemzetiségi jogok érvényesülését, kiemelten a nemzetiségi önkormányzat egyetértési jogának gyakorlását.

A közös jelentés teljes szövege [itt](#) olvasható.

AJB-1698/2023. számú közös jelentés a települési önkormányzat és a települési német nemzetiségi önkormányzat együttműködési nehézségeivel összefüggésben

A Kismányoki Német Önkormányzat korábbi elnöke és képviselői a nemzetiségi önkormányzat és Kismányok Község Önkormányzata közötti rossz együttműködést, illetve annak hiányát sérelmezték, amely álláspontjuk szerint végül a nemzetiségi önkormányzat megszűnéséhez vezetett.

A beadvány alapján a biztos és a biztoshelyettes vizsgálatot indítottak, melynek keretében megkeresték Kismányok polgármesterét, a Nagymányoki Közös Önkormányzati Hivatal jegyzőjét és a Tolna Vármegyei Kormányhivatal vezetőjét.

A közös jelentésben megállapították, hogy a polgármester és a korábbi elnök közötti együttműködési nehézségek, mulasztásai, továbbá a Tolna Vármegyei Kormányhivatal hatékony intézkedésének elmaradása, a településen élő német közösség nemzetiségi önkormányzathoz való jogának érvényesülésével összefüggő, valamint a jogállamiság elvéből levezethető visszasságot eredményezett.

A feltárt visszasságok megszüntetése érdekében felkérték a polgármestert, hogy a képviselő-testület a jövőben fordítson kiemelt figyelmet a településen élő német nemzetiségi közösség jogainak hatékony érvényesítésére.

Felkérték továbbá a Tolna Vármegyei Kormányhivatal vezetőjét, hogy a helyi önkormányzatok és nemzetiségi önkormányzatok együttműködési nehézségeinek észlelése esetén a rendelkezésére álló eszközökkel, különösen egyeztetések, konzultációk szervezésével, szükség szerint törvényességi felügyeleti eszközök alkalmazásával törekedjen a hasonló konfliktusok megelőzésére és megszüntetésére.

A közös jelentés teljes szövege [itt](#) olvasható

GYERMEKEK A KIBERTÉRBEN-KONFERENCIA

Az Országos Rendőr-főkapitányság által november 20-án megrendezett, "Gyermekek a kibertérben" című nemzetközi konferencián hazai és külföldi szakemberek oszthatták meg tapasztalataikat a digitális tér rendészeti, kriminológiai, jogi és szociológiai kihívásairól és a prevenció nemzetközi gyakorlatairól.

Tekintettel arra, hogy a bűnmegelőzés – különösen a kiszolgáltatott csoportok érdekében történő fellépés – széles körű társadalmi összefogást igényel, az ORFK intenzív együttműködést tart fenn és közös szakmai eseményeket szervez a gyermekek védelmében tevékenykedő hazai és nemzetközi civil szervezetekkel.

A mostani esemény kiemelt szakmai előadója az ombudsmanhelyettes volt, aki az interszekcionális szemlélet jegyében a hátrányos helyzetű, kiemelten a roma és Ukrajnából menekülő gyermekek helyzetéről osztotta meg tapasztalatait. Elmondta: a szociális, illetve társadalmi és gazdasági szempontból hátrányos helyzetben lévő gyermekek kiszolgáltatottabbak lehetnek, és gyakrabban válhatnak online gyűlölet-cselekmények alanyaivá etnikai hovatartozásuk, felnőtt és a gyermektársadalomban is sajnálatosan jelenlévő, az identitással összefüggő, többszörösen összetett sztereotípiák, előítéletek vagy kirekesztés miatt. A jogalkalmazás különböző eszközei mellett így a sztereotip, előítéletes megközelítések, a csoportközi ellentétek csökkentését célul tűző emberi jogi oktatás, toleranciára nevelés, a jövő nemzedék szemléletének tudatos formálása napjainkban alapkövetelmény. Az ombudsmanhelyettes kiemelte: fontos célja, hogy folytatódjon a szakmai együttműködése az ORFK és a BRFK vezetőivel és munkatársaival a nemzetiségi közösségekhez tartozó személyek minél hatékonyabb jogvédelmének biztosítása érdekében.

A konferencia részleteiről [itt](#) olvashat bővebben.

KEREKASZTAL-BESZÉLGETÉS ÉS SZEMÉLYES MÚLTIDÉZÉS A 30 ÉVES KISEBBSÉGI TÖRVÉNY KAPCSÁN

A magyar jog történetében a nemzetiségi jogokat először átfogóan, a kulturális autonómia valamennyi területére kiterjedően szabályozó törvény megszületésének 30. évfordulóját ünnepeltük 2023-ban. Az év során számos szakmai találkozóra és kulturális programra került sor, amelyeken a törvény megalkotásának első alapvető szakpolitikai kérdései ugyanúgy szóba kerültek, mint a nemzetiségi jogterülettel összefüggő aktuális, komplex kihívások – nem is elsősorban jogi, hanem szakpolitikai szempontok és szubjektív visszaemlékezések mentén.

A kerek évforduló alkalmából az Országos Nemzetiségi Önkormányzatok Szövetsége december 10-én kerekasztal-beszélgetést szervezett a Kisebbségi Kerekasztal egykori tagjainak és a nemzetiségi szakpolitika jelenlegi szereplőinek részvételével. A Bolgár Művelődési Házban tartott eseményen az ombudsmanhelyettes kiemelt vendégként vett részt.

A beszélgetés során a résztvevők generációk és szemléletek találkozásának lehettek tanúi: a közösségek tagjai felelevenítették saját tapasztalataikat, szakmai viták zajlottak a szakértők között, és az alapítók meséltek a törvény megszületésének körülményeiről, előzményeiről, az alkotás újszerű élményéről többek között azoknak a nemzetiségi fiataloknak, akik mára már az igazi haszonélvezői és reménybeli továbbvivői az immár három évtizede kiépített rendszernek.

SUPERAR LÉPCSŐKONCERT

Az ombudsmanhelyettes köszöntötte a **Superar Zene-művészeti Program Magyarország** diákjainak október 24-i lépcsőkoncertjén résztvevő gyermekeket, szülőket és pedagógusokat a Losonci Téri Általános Iskola aulájában. A program tiszteletbeli nagyköveteként elmondta: "Az éneklés és a zene igazi lehetőség arra, hogy megtanuljatok egymás nyelvén beszélni! Szó szerint és átvitt értelemben is. Ha együtt éneklünk, óhatatlanul is harmóniába kerülünk a másikkal: feltűnik, ha valaki hiányzik, halljuk, ha a társunk beteg vagy éppen csak nincs jó kedve. Érezzük a hangulatát és még a másik lélegzetvételére, sőt szempillantására is figyelünk. Az éneklés és a zene egyedül nem megy!". [Részletek itt.](#)

A ROMANI NYELV VILÁGNAPJA

Szalayné Sándor Erzsébet beszédével kezdődött a Romani Nyelv Világnapja alkalmából tartott ünnepség, amelyet a Társadalmi Esélyteremtési Főigazgatóság a Szentandrassy István Roma Művészeti Galériában szervezett meg.

Az I. Roma Világkongresszus 1971-es döntése a romani nyelv hivatalos és egységes elismeréséről meghatározó lépés volt a napjainkig vezető úton. Az UNESCO 2015-ben ezt megerősítve döntött a világnap kihirdetéséről, annak szentelve ezt az eseményt, hogy – a hivatalos indoklás szerint – elősegítse a roma nyelv és kultúra megőrzését, javítsa a roma emberek jólétét, valamint elismerje és ünnepelje valamennyi nyelv fontosságát, amelyek sokszínűsége minden társadalom számára közös erőforrást jelent. [Részletek itt.](#)

„A nyelv világokat hordoz és világokat köt össze”

HOLODOMOR 90 EMLÉKKONFERENCIA

A Holodomor (Голодомор) az 1932-33 közötti tömeges és totális ukrán éhínség elnevezése, közvetlen halálos áldozatainak száma mintegy 7 millió fő volt.

Az Országgyűlés éppen 20 évvel ezelőtt, a 129/2003. (XI. 26.) OGY határozatban ismerte el a Holodomort, mint az ukrán nemzet ellen elkövetett szovjet népirtást és fejezte ki szolidaritását, együttérzését az ártatlan áldozatok hozzátartozói, leszármazottai felé.

A tragikus esemény 90. évfordulója alkalmából a hazai ukrán közösség vezetői, tagjai, valamint a háború elől menekülők és szolidaritást vállalók november 22-én a Parlamentben „A Holodomor emlékezete” című nemzetközi tudományos konferenciával emlékeztek.

Az évforduló kapcsán kiadott üzenetet [itt](#) olvashatja.

EGYENLŐ ESÉLYEKEL A TÁRGYALÓTEREMBEN - A SÉRÜLÉKENY TÁRSADALMI CSOPORTOK IGAZSÁGSZOLGÁLTÁSHOZ VALÓ HOZZÁFÉRÉSE: KIHÍVÁSOK ÉS MEGOLDÁSOK EURÓPÁBAN NEMZETKÖZI KONFERENCIA

Az ombudsmanhelyettes és a Res Iudicata – Bírák a Társadalmi Tudatosságért Egyesület hazai tevékenységük és nemzetközi szerepvállalásuk révén aktív résztvevői, egyben elkötelezett támogatói az igazságszolgáltatáshoz való hozzáférés problémái feltárásának és a joggyakorlat alakításának.

A december 8-án közösen szervezett nemzetközi szakmai konferenciájuknak a célja hazai és nemzetközi szakértők bevonásával a terület problémáinak és megújuló lehetőségeinek bemutatása volt annak érdekében, hogy a szakmai párbeszéd élénkítése mellett lehetőséget adjon a közvélemény megszólítására és a sérülékeny társadalmi csoportok iránti szolidaritás erősítésére is.

A konferencia előadóit és a kerekasztal-beszélgetések résztvevőit a szervezők által készített kétnyelvű kiadvány mutatja be, amely [erről a linkről](#) letölthető. A konferencián 120 fő személyesen vett részt, több mint 50 érdeklődő pedig online követte az elhangzottakat.

Nyitó előadását az ombudsmanhelyettes *Az igazságszolgáltatáshoz való egyenlő hozzáférés (európai) koncepciója* címmel tartotta meg. Jelezte, előadásának célja az, hogy távolabb lépve a hard law színterétől általánosabb nemzetközi kontextusba helyezze az igazságszolgáltatáshoz való hozzáférésről kialakult diskurzust és felvillantsa néhány csupán soft law dokumentumban közzétett, bizonyos mértékig közös, nemzetközi szinten egyeztetett elvárás főbb elemeit, amelyek viszonylag magas absztrakciós szinten megfogalmazott elvárások és ajánlások formáját öltik, jelezve az igazságszolgáltatáshoz való hozzáférés hiányosságait és a jövőben szükségesnek ítélt változtatások és előrelépés lehetséges irányait.

Ezt követően online tartott előadást Aileen Donnelly Írország Legfelsőbb Bíróságának bírója *A view from Ireland / Az ír nézőpont* címmel. A harmadik nyitóelőadásban Lux Ágnes, az ELTE Társadalomtudományi Kar, HUN-REN Társadalomtudományi Kutatóközpont Jogtudományi Intézet tudományos munkatársa *A gyermekközpontú igazságszolgáltatás európai garanciái* címmel ismertette gondolatait.

A kávészünet előtt sor került a Superar Zeneművészeti Program diákjainak nagy sikerű előadására.

A konferencia Szemán Felicitász tanácselnök fővárosi törvényszéki bíró *Te hogyan tudsz megvédeni? Sérülékeny ügyfelek polgári perekben* című előadásával folytatódott. Ezt követően Anna Adamska-Gallant lengyel ügyvéd, az EU Pravo Justice Ukraine igazságügyi reformért felelős részleg vezetőjének előadását hallhatták a résztvevők, mely a *Védeni a gyengét – az igazságszolgáltatás válasza az emberi jogi kihívásokra és konfliktusokra* címet viselte. Az ebédszünet előtti utolsó előadást Láposy Attila az AJBH vezető főtanácsosa tartotta *Mit tanulhatunk a gyermeki jogok védelmének ombudsmani gyakorlatából* címmel.

Az ebédszünetet követően két szekcióban kerekasztal-panelbeszélgetésekre került sor, ahol az egyes szűkebb témák szakértői kifejtették és megvitathatták álláspontjaikat. A magyar nyelvű szakmai panel témája a gyermekek helyzete volt, a beszélgetést Borza Beáta, az AJBH fősztályvezetője moderálta. A gyermekek helyzetét tárgyaló panelbeszélgetéssel párhuzamosan, az angol nyelvű panelbeszélgetésen a menekültek helyzetéről osztották meg szakmai tapasztalataikat a meghívottak. A panel moderátora Laczó Adrienn törvényszéki bíró, Res Iudicata Egyesület elnökségi tagja volt.

Az eseményről és a meghívottak előadásairól részletes beszámoló [ezen a linken](#) olvasható.

ESETJOGI MOZAIK

Egy roma származású panaszos a nemzetiségével összefüggő vélt megkülönböztető bánásmód miatt az illetékes települési önkormányzat jegyzőjének birtokvédelmi eljárását kifogásolta. Az ombudsmanhelyettes az eljárása végén felhívta mind a panaszos, mind pedig az önkormányzat figyelmét a konfliktuskezelő és vitarendező eljárás igénybevételének lehetőségére.

[Részletek itt.](#)

Egy roma nemzetiségű panaszos végrehajtási ügyében fordult ismételten a nemzetiségi biztoshelyetteshez. Sérelmezte, hogy a végrehajtást kérő elzárkózott mindennemű meg egyezéstől, illetve a panaszos tartozásának részletekben történő fizetésének engedélyezésétől is. A nemzetiségi biztoshelyettes részletes tájékoztatással tudta elősegíteni a panaszos jogérvényesítési lehetőségeit.

[Részletek itt.](#)

Egy nagyközség roma nemzetiségű polgára ingatlan elővásárlási jogával összefüggő, az adott települési önkormányzat hirdetményi kötelezettségét kifogásoló panaszával fordult a nemzetiségi biztoshelyetteshez. A panaszos azt sérelmezte, hogy az elővásárlási joggyakorlással kapcsolatos önkormányzati hirdetmény csak az interneten jelent meg, az önkormányzati hirdetőtáblán azonban nem szerepelt, továbbá úgy vélte, hogy roma származása miatt akarják őt és családját elűzni jelenlegi lakóhelyükről.

[Részletek itt.](#)

Egy német nemzetiségű panaszos azt sérelmezte, hogy egy magánszemély Facebook közösségi oldalán közzétett, nagy nyilvánosság számára is hozzáférhető bejegyzése megítélése szerint nemzetiségi hovatartozásával összefüggésben sértette a becsülethez és jóhírnévhez való jogát, illetve a német nemzetiségi közösség méltóságát

[Részletek itt.](#)

A biztoshelyettes vizsgálta egy román nemzetiségű panaszos beadványát, akit szomszédai a származása miatt is szidalmaztak. Az ügyben garázdaság miatt büntetőeljárás indult.

[Részletek itt.](#)

Egy roma nemzetiségű panaszos lakhatási ügyében – életkezdési és egzisztenciateremtési nehézségeit megosztva – fordult segítségért a nemzetiségi biztoshelyetteshez. Úgy vélte, hogy roma származása miatt került hátrányba az önkormányzati bérlakás igénylései során.

[Részletek itt.](#)

Egy roma nemzetiségű panaszos védőnő elleni panasszal fordult a nemzetiségi biztoshelyetteshez. Beadványában a várandósgondozása keretében megtett védőnői intézkedéseket kifogásolta.

[Részletek itt.](#)

**Alapvető Jogok Biztosának Hivatala
Nemzetiségi Biztoshelyettes Titkársága**

1055 Budapest, Falk Miksa utca 9-11.
nemzetiseg.info@ajbh.hu

